

AXBOROT TEXNOLOGIYALARIGA ASOSLANGAN RAQAMLI TA'LIM RESURLARINI BOSHQARISH VA OPTIMALLASHTIRISH AXBOROT TIZIMINI ISHLAB CHIQISH

RAJABBOYEV AMINQUL SHODIYOR O'G'LI

Osiyo Xalqaro Universiteti

Magistratura taslabasi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada axborot texnologiyalariga asoslangan raqamli ta'lim resurslarini boshqarish va optimallashtirishga mo'ljallangan axborot tizimini ishlab chiqish masalalari yoritilgan. Tadqiqotda zamonaviy raqamli ta'lim muhitida ta'lim resurslarini samarali boshqarish, ularni tizimli ravishda yangilash va foydalanuvchilar ehtiyojiga moslashtirish muhimligi asoslab beriladi.

Axborot tizimining funksional imkoniyatlari, arxitekturasini hamda ta'lim jarayonidagi roli tahlil qilinadi.

Shuningdek, raqamli ta'lim resurslarini optimallashtirish orqali o'quv jarayonining sifati va samaradorligini oshirish, o'qituvchi va o'quvchilar faoliyatini qo'llab-quvvatlash imkoniyatlari ko'rib chiqiladi. Tadqiqot natijalari ishlab chiqilgan axborot tizimi ta'lim resurslarini boshqarishda qulaylik yaratishi, ma'lumotlar bilan ishlashni avtomatlashtirishi va ta'lim jarayonini raqamlashtirishga xizmat qilishini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: *raqamli ta'lim resurslari, axborot texnologiyalari, axborot tizimi, ta'limni raqamlashtirish, resurslarni boshqarish, optimallashtirish, ta'lim jarayoni, elektron ta'lim.*

KIRISH

Bugungi kunda axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi ta'lim tizimida raqamli transformatsiya jarayonlarini tezlashtirmoqda.

Ta'lim jarayoniga raqamli ta'lim resurslarini keng joriy etish, ularni samarali boshqarish va optimallashtirish zamonaviy ta'lim muhitining muhim talablaridan biriga aylandi. Raqamli ta'lim resurslari o'quv jarayonining interaktivligini oshirish, bilimlarni tezkor va qulay tarzda yetkazish hamda o'quvchilarning mustaqil ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qiladi.

Shu bilan birga, raqamli ta'lim resurslarining ko'pligi va xilma-xilligi ularni tartibli boshqarish, yangilab borish va samarali foydalanish masalasini dolzarb muammoga aylantirmoqda.

Mazkur muammoni hal etishda axborot texnologiyalariga asoslangan axborot tizimlarini ishlab chiqish va joriy etish muhim ahamiyat kasb etadi. Bunday tizimlar ta'lim resurslarini markazlashtirilgan holda boshqarish, ularning sifatini monitoring qilish va ta'lim jarayoniga moslashtirish imkonini beradi.

ASOSIY QISM

Axborot texnologiyalarining ta'lim sohasiga keng kirib kelishi ta'lim jarayonini samarali boshqarish va o'quvchilarning bilim olish jarayonini optimallashtirish imkoniyatlarini sezilarli darajada oshirdi.

Raqamli ta'lim resurslari – interaktiv darsliklar, elektron kitoblar, videodarslar, testlar va boshqa o'quv materiallari – ta'lim jarayonining asosiy elementlaridan biriga aylangan. Shu bilan birga, bunday resurslarni samarali boshqarish va optimallashtirish dolzarb ilmiy va amaliy masalaga aylanadi.

Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, raqamli ta'lim resurslarini boshqarish tizimi quyidagi vazifalarni bajarishi lozim:

1. Resurslarni markazlashtirilgan boshqarish: barcha ta'lim materiallarini yagona platformada to'plash, ularni kategoriyalash va

darajalarga ajratish orqali o'quvchilar va o'qituvchilar uchun qulay foydalanish imkonini yaratadi.

2. Optimallashtirish va monitoring: resurslarning samaradorligini baholash, foydalanish statistikasi va foydalanuvchi fikrlarini tahlil qilish orqali resurslarni muntazam yangilab borish.

3. Personalizatsiya: o'quvchilarning individual ehtiyojlariga mos resurslarni tavsiya qilish, ta'lim jarayonini interaktiv va moslashuvchan qilish.

4. Integratsiya va interaktivlik: turli elektron platformalar, virtual laboratoriyalar va simulyatorlar bilan integratsiya qilish orqali o'quv jarayonini boyitish.

Ilmiy tahlil:

O'zbekistonlik olimlar bu sohada bir qator tadqiqotlar olib borgan. Masalan, Shodiyeva D.T. "Raqamli ta'lim resurslarini boshqarish va optimallashtirishning axborot tizimlaridagi metodikasi" (Toshkent, «Pedagogika va innovatsiyalar», 2021 yil) maqolasida muallif raqamli resurslarni markazlashtirilgan tizim orqali boshqarishning ta'lim jarayonini samarali qiluvchi vosita ekanligini ta'kidlaydi.

Shuningdek, Karimov A.M. "Axborot texnologiyalarini ta'lim jarayonida qo'llash va resurslarni optimallashtirish" (Samarqand, «Elektron ta'lim», 2020 yil) maqolasida tizim arxitekturasini, foydalanuvchi interfeysi va resurslarni yangilash mexanizmlari yoritilgan. Muallif modulli tizim yondashuvi yordamida resurslar samaradorligini oshirish mumkinligini ko'rsatadi.

Amaliy jihat: Axborot tizimi ishlab chiqishda quyidagi metodlar qo'llaniladi:

Ma'lumotlarni tizimlashtirish: elektron resurslarni kategoriyalar bo'yicha ajratish, ularni darajalarga moslashtirish.

Analitik vositalar: foydalanuvchi faolligi va resurslardan foydalanish statistikasi asosida resurslarni optimallashtirish.

Interaktiv metodlar: testlar, viktorinalar, simulyatsiyalar orqali o'quv jarayonini jonli qilish.

Integratsiya: boshqa ta'lim platformalari va virtual laboratoriyalar bilan moslashuvchan bog'lanish.

Shaxsiy tahlilim shuni ko'rsatadiki, raqamli ta'lim resurslarini boshqarish va optimallashtirishga mo'ljallangan axborot tizimi ta'lim jarayonini tizimli, interaktiv va samarali qiladi, o'quvchilarning mustaqil faoliyatini qo'llab-quvvatlaydi va o'qituvchilarga pedagogik jarayonni boshqarish imkonini beradi.

Umumiy tahlil jadvali:

Aspektlar	Tavsif
Tadqiqot mavzusi	Axborot texnologiyalariga asoslangan raqamli ta'lim resurslarini boshqarish va optimallashtirish axborot tizimini ishlab chiqish
Asosiy mualliflar	Shodiyeva D.T., Karimov A.M.
Nashrlar	Toshkent va Samarqand shaharlaridagi ilmiy jurnallar («Pedagogika va innovatsiyalar», «Elektron ta'lim»)
Nashr yillari	2020–2021 yillar
Tadqiqot metodikasi	Markazlashtirilgan boshqaruv, tizimlashtirish, analitik vositalar, interaktiv metodlar, integratsiya
Muhim xulosalar	Tizim ta'lim jarayonini interaktiv va samarali qiladi; resurslarni optimallashtirish va monitoring qilish imkonini beradi; o'quvchilarning mustaqil faoliyatini qo'llab-

Aspektlar	Tavsif
	quvvatlaydi
Shaxsiy qarashlar	Axborot tizimi ta'lim sifatini oshiradi, pedagogik jarayonni tizimli boshqarishga xizmat qiladi va raqamli resurslarni samarali boshqarish imkonini beradi

XULOSA

Axborot texnologiyalariga asoslangan raqamli ta'lim resurslarini boshqarish va optimallashtirishga mo'ljallangan axborot tizimi zamonaviy ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishda muhim vosita hisoblanadi.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, markazlashtirilgan boshqaruv va optimallashtirilgan tizim yordamida raqamli resurslardan foydalanish o'quvchilarning bilim olish jarayonini soddalashtiradi, interaktiv va moslashuvchan darslarni yaratadi hamda ta'lim sifatini oshiradi.

Shuningdek, axborot tizimi o'qituvchiga pedagogik jarayonni nazorat qilish, resurslarni yangilash va o'quvchilarning individual ehtiyojlariga moslashgan metodlarni qo'llash imkonini beradi. Raqamli ta'lim resurslarini modulli, integratsiyalangan va interaktiv tarzda boshqarish o'quvchilarning mustaqil faoliyatini rag'batlantiradi va ta'lim jarayonining samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

Shaxsiy tahlillar shuni ko'rsatadiki, bunday axborot tizimlarini joriy etish pedagogik jarayonni tizimli, raqamlashtirilgan va natijaviy qiladi, zamonaviy ta'limning innovatsion strategiyasini amalga oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Shodiyeva D.T. Raqamli ta'lim resurslarini boshqarish va optimallashtirishning axborot tizimlaridagi metodikasi. // «Pedagogika va innovatsiyalar» ilmiy jurnali. Toshkent, 2021, №3, 12–20-betlar.
2. Karimov A.M. Axborot texnologiyalarini ta'lim jarayonida qo'llash va resurslarni optimallashtirish. // «Elektron ta'lim» ilmiy jurnali. Samarqand, 2020, №2, 25–32-betlar.
3. Xolmurodov S.Q. Raqamli ta'lim tizimlarini boshqarish va integratsiyalash metodikasi. // «Innovatsion ta'lim texnologiyalari» ilmiy jurnali. Toshkent, 2021, №1, 30–38-betlar.
4. Tursunova N.B. Elektron ta'lim resurslarini interaktiv boshqarish va optimallashtirish. // «Ta'lim va pedagogika» ilmiy jurnali. Buxoro, 2020, №4, 18–26-betlar.